HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

גמ' איתמר (א) ראתה יום חמשה עשר לחדש זה ויום ט"ז לחדש זה ויום שבעה עשר לחדש זה רב אמר קבעה לה וסת לדילוג ושמואל אמר [א] עד שתשלש בדילוג נימא רב ושמואל בפלוגתא דרבי ורשב"ג קמיפלגי דתניא (ב) [ב] ניסת לראשון ומת לשני ומת לשלישי לא תנשא דברי רבי רשב"ג אומר לג' תנשא לד' לא תנשא לא דכ"ע כרשב"ג והכא בהא קמיפלגי רב סבר חמשה עשר ממנינא ושמואל סבר כיון דלאו בדילוג חזיתיה לאו ממנינא הוא איתיביה [ג] היתה למודה להיות רואה יום ט"ו ושינתה ליום ששה עשר זה וזה אסורין שינתה ליום שבעה עשר הותר ששה עשר ונאסר חמשה עשר ושבעה עשר שינתה ליום שמונה עשר הותרו כולן ואין אסור אלא משמונה עשר ואילך קשיא לרב אמר לך רב למודה שאני ° ודקארי לה מאי קארי לה למודה אצטריכא ליה מהו דתימא כיון דלמודה ועקרתיה בתרי זימני עקרה ליה קמ"ל מיתיבי ראתה יום עשרים ואחד בחדש זה יום עשרים ושנים בחדש זה יום עשרים ושלשה בחדש זה קבעה לה וסת [ד] סירגה ליום עשרים וארבעה לא קבעה לה וסת תיובתא דשמואל אמר לך שמואל הכא במאי עסקינן כגון דרגילה למחזי ביום עשרים ושינתה ליום עשרים ואחד דיקא נמי דשבקינן ליום עשרים ונקט ליום עשרים ואחד ש"מ: שאין האשה קובעת לה וסת עד שתקבענה וכו': א"ר פפא [ה] לא אמרן אלא למקבעה אבל למיחש לה בחדא זימנא חיישא מאי קמ"ל תנינא היתה למודה להיות רואה יום חמשה עשר ושינתה ליום עשרים זה וזה אסורין אי מהתם ה"א ה"מ היכא דקיימא בתוך ימי נדתה אבל היכא דלא קיימא בתוך ימי נדתה אימא לא קמ"ל: ואינה מטהרת מן הוסת וכו': א"ר פפא [ו] לא אמרן אלא דקבעתיה תלתא זימני דצריכי תלתא זימני למעקריה אבל תרי זימני בחדא זימנא מיעקר מאי קמ"ל תנינא אין האשה קובעת לה וסת עד שתקבענה שלש פעמים מהו דתימא חדא לחד תרי לתרתי ותלתא לתלתא קא משמע לן תניא כותיה דרב פפא [ז] היתה למודה להיות רואה יום עשרים ושינתה ליום שלשים זה וזה אסורין הגיע יום עשרים ולא ראתה מותרת לשמש עד יום שלשים וחוששת ליום שלשים הגיע יום שלשים וראתה הגיע יום עשרים ולא ראתה והגיע יום שלשים ולא ראתה והגיע יום עשרים וראתה הותר יום שלשים ונאסר

קבעה לה וסת לדילוג. ואסורה ליום י"ח בחדש חמישי וכן לעולם: **עד שתשלש בדילוג.** ויום ט"ו אינו מן המנין שהוא תחלת ראייתה ואין שם דילוג: **היתה למודה.** וסת קבוע לט"ו ושינתה לי"ו זה וזה אסורין כלומר כשיגיע ט"ו וי"ו עוד תאסר חזרה ושינתה בשניה [לשבעה עשר] הותר ט"ז מכאן ואילך שלא קבעתו אלא פעם אחת הלכך בפעם אחת הוא נעקר: **הותרו כולן.** ט"ו שהרי עקרתו שלשה פעמים וט"ז וי"ז בחדא זימנא מיעקר ואפילו י"ח הבא לא יאסר אלא י"ט כדקתני משמונה עשר ואילך שהרי שילשה בדילוג וקבעה לה וסת לדילוג: **תיובתא דרב.** דהא קתני שינתה לשבעה עשר נאסר ט"ו וי"ו (ג) ולא קתני מי"ז ואילך ואע"ג דדילגה ב' זימני אלמא ראייה קמייתא לאו ממנינא: **למודה שאני.** כיון דוסתה קבוע לט"ו שדינן ראייה של ט"ו עם ראיות שעברו עליה שהרי בזמנה ראתה והיכי הוה מצינן למימנייה עם הני דדילוג וכי אמינא אנא היכא דראיית ט"ו שהיתה תחלת ראייתה או שלא היה לה וסת קודם לכן או שהיה לה וסת ליום עשרים: **ודקארי לה מאי קארי לה.** הא ודאי היכי מצי לאקשויי מלמודה: קס"ד ה"ה לכשאינה למודה בעינן תלתא זימני דילוג והאי דנקט למודה לאו משום (ד) עקירת וסת דילוג למידק דלמודה הוא דבעי שתשלש בדילוג אלא משום עקירת וסת ראשון דקתני חזרה ושינתה לי"ז הותר ט"ז ונאסר ט"ו וי"ז ואע"ג דעקרתיה לט"ו תרי זימני דסד"א כיון דלמודה הואי בט"ו ועקרתיה ב' זימני תו לא הדרה ותשתרי לט"ו הבא: **קמ"ל.** דאין וסת קבוע נעקר בפחות משלש פעמים: **סירגה.** מיום כ"ב ליום כ"ד: **לא קבעה לה וסת.** שאין דילוג זה דומה לראשון דראשון יום אחד וזה שני ימים כאחד. קתני מיהא קבעה לה וסת בג' ראיות וראשונה בכלל: **ושינתה ליום כ"א.** דאיכא דילוג תלת זימני: **דיקא נמי מדשבקינן ליום עשרים.** דהוה ליה למיתני ראתה ביום עשרים בחדש זה ויום עשרים ואחד בחדש זה ויום עשרים ושנים בחדש זה שכן דרך לשון תנאים לשנות כלל ולשון קצרה: **לא אמרן.** דאין קובעת עד שתקבענו שלש פעמים אלא למקבעיה דתהוי דיה שעתה ולא יעקר בפחות מג': **אבל למיחש בחדא זימנא חיישא.** ליה שאם ראתה ביום ט"ו פעם אחת חוששת לט"ו הבא ולא תשמש: **הני מילי היכא דקאים.** ליה אותו יום שינתה בו בתוך ימים שראויה להיות בהן נדה כי מתני' שהיא למודה להיות רואה ביום ט"ו לטבילתה שהוא כ"ב לראייתה וכדאוקימנא בבנות כותים (לעיל נט.) ושינתה ליום עשרים לטבילה שהן עשרים ושבע לראייה דכי הדר מטי יום ט"ו לטבילתה קיימא לה בימים הראויים לנדה שהרי שלמו לאחר טבילה י"א שבין נדה לנדה ונכנסה ארבעה ימים בימים הראויים לנדות אבל היכא דקאי בתוך ימי זיבתה כגון שהיתה למודה לראות ליום חמשה עשר לטבילתה והקדימה וראתה בתוך ימי הזוב כגון ליום עשירי לטבילה: **אימא לא.** תיחוש לה דכי מטיא טבילתה אחריתי ותטבול ויגיע יום (ה) עשרים לא תאסר לשמש דהא קיימא לן בפרק ד' לעיל (דף נט.) כל אחד עשר בחזקת טהרה שאינה מוחזקת רואה הלכך משום חדא זימנא לא תיחוש לה דאקראי בעלמא הוה קמ"ל: **תנינא אין האשה קובעת ואינה מטהרת.** ומדתנא להו גבי הדדי משמע דלא בעי עקירה שלש פעמים אלא למי שנקבע שלש פעמים: **חד לחד.** חדא עקירה לחד קביעות וקא משמע לן דאפילו קבעתיה תרי זימני מיעקרא בחד זימנא: **כותיה.** דאפילו קבעתיה תרי זימני מיעקר בחד זימנא: ה"ג **מותרת לשמש עד יום שלשים.** כל ימים שבינתים מותרים: **הגיע יום שלשים ולא ראתה הגיע יום עשרים וראתה הותר שלשים.** העתיד לבא דהא איעקר מינה ואף על גב דקבעתיה תרי זימני מיעקר בחד זימנא:

ונאסר

איתמר ראתה ט"ו בחדש זה וט"ז בחדש זה. פי' דווקא בכי האי גוונא אבל ראתה בג' חדשים או בב' לחדש או באחד לכ"ע אין צריך יותר כדאמר לעיל בסוף בנות כותים (דף לט:) דחזאי ריש ירחא וריש ירחא כו' ואפילו שאחד מלא ואחד חסר ואין הימים שבין ראייה לראייה שוין מ"מ קביעות החדש גורם והיכא דבראשונה אין לה שיעור בחדש שתהא השניה נראת דילוג מן הראשונה דכ"ע דאין הראשונה מן המנין ובעינן שתשלש בדילוג כגון ראתה עכשיו ושניה בעשרים לה ושלישית בכ"א לשניה ומשום הכי נקט ט"ו בחדש זה ולפירוש זה קשה דבפרק שור שנגח ד' וה' (ב"ק לז:) מדמה נגח יום חמשה עשר בחדש זה וששה עשר בחדש זה ושבעה עשר בחדש זה לפלוגתא דהכא ואם כן היכי קאמר התם לעיל גבי ראה שור ונגח שור ולא נגח דהויא ראשונה מן המנין הא בכי האי גוונא אפי' רב מודה דלא הוי ראשונה מן המנין שהרי לא היתה לשום זמן לא לחדש ולא לשבת ויש לחלק בין סירוגין דימים לסירוגין דשוורים ור"ח פי' קבעה לה וסת לדילוג כשעשתה שלש פעמים כסדר הזה כגון שראתה ט"ו בניסן וי"ו באייר וי"ז בסיון וכן ראתה ט"ו בתמוז וי"ו באב וי"ז באלול ועוד ראתה ט"ו בתשרי וי"ו במרחשון וי"ז בכסליו חוששת מכאן ואילך ט"ו לחדש זה וי"ו לשני וי"ז לשלישי ולשמואל צריכה שתשלש בדילוג שתראה בחדש רביעי יום י"ח ובג' חדשים שאחריהם יום י"ו וי"ז וי"ח וכן בשלישי עוד שאחרי כן דראייה של ט"ו יום בחדש הראשון לא היה ממנינא ותימה למה פי' כן דא"כ כששאל הש"ס לימא בדרבי ורשב"ג קמיפלגי לא פליגי בראייה ראשונה לחוד אלא בשלש ראיות של דילוג ראשון ובמסקנא יהיה הפירוש בע"א ואמאי לא סגי בג' חדשים כדפי' בקונטרס: **ואינה** אסורה אלא מי"ח ואילך. וא"ת ויאסר נמי יום י"ח כי שינתה לי"ז שהרי דילגה ויהיה בכלל וסת דילוג כמו ט"ו וי"ו (ו) דחיישינן בחדא זימנא ואומר הר"י דאין לחוש בדילוג משום חדא זימנא: **מיחש** בחדא זימנא חיישינן. פירש"י דחיישינן לתשמיש וכן צריך לפרש מדלא פרי' הש"ס בהדיא לטהרות ואין להזכיר בשום קביעות וסת ג' פעמים לגבי תשמיש דהא בחדא זימנא חיישינן אלא לגבי שאם נקבעו שלש פעמים חוששין לו עד שיעקר שלש פעמים:

הדרן עלך האשה

עין משפט נר מצוה

מו א מיי' פ"ח מהל' איסורי ביאה הל"ו ועיין במ"מ סמג לאוין קיא טוש"ע יו"ד סי' קפט סעיף ה וסעי' ז:

מז ב מיי' פכ"א שם הל' לא סמג לאוין קכו טוש"ע אה"ע סי' ט סעיף א:

מח ג מיי' שם פ"ח הל' ז סמג שם:

ד [טוש"ע יו"ד סי' קפט סעיף י]:

מט ה ו מיי' שם הל"ז והל"ח טוש"ע יו"ד סי' קפט סעי' ב:

נ ז טוש"ע שם סעיף יד:

תוס' הרא"ש (המשך)

זימני לראות בדילוג עקרה ליה דנהי דלא הויא ט"ו בכלל לקבוע ווסת לדילוג להוי בכלל לעקור ווסת הראשון שהיה בלא דילוג: **תיובתא** דשמואל. אומר ר"מ דהוה מצי למימר הא מני רבי היא אלא דבלאו הכי משני ליה שפיר בחדא זימנא חיישא אפילו לבעלה ואין נראה לומר דלטהרות דוקא קאמר מדלא פי' התלמוד: ה"ג רש"י הגיע יום עשרים ולא ראתה יום שלשים ולא ראתה הותר יום שלשים ונאסר יום עשרים ואע"ג דלא ראתה ג' פעמים ביום כ' לא נעקר יום כ' כיון דלא ראתה יום ל' כמו שהתחילה כבר שני פעמים דאם אשה מדלגת ווסת אחד או שנים או אפי' ג' ואינה רואה בנתים לזמן אחר וחוזרת לראות בזמן ווסתה לא נעקר הווסת בכך:

סליק פרק האשה

א) נראה דצ"ל רק המנין מתחיל מג' חדשים שאחרי כן שראתה בהם יום ט"ז וכו'.

מסורת הש"ס

א) [ב"ק לז:], ב) [יבמות סד: תוספתא שבת פט"ו ה"ה], ג) בס"א: וי"ז, ד) נ"א קביעות, ה) ר"מ עשירי ועיין רש"א שהאריך, ו) [בס"א: כמו ט"ו וי"ז],

גליון הש"ס

גמ' ודקארי לה מאי קארי לה. ע' ב"ב ב ע"ב תד"ה ודקארי:

מוסף רש"י

ראתה יום חמשה עשר כו'. ומתחילה היתה לימודה לימים אחרים (ב"ק לז:). **קבעה לה וסת לדילוג.** וכי חזיא הך ראייה שלישית בי"ז בחדש שלישי, דיה שעתה ואינה מטמאה טהרות מעת לעת, כדתנן כל אשה שיש לה וסת דיה שעתה (שם). **עד שתשלש בדילוג.** אין לה וסת קבוע עד שתראה ראייה רביעית בי"ח, דראייה קמייתא לאו ממניינא, דלאו בדילוג חזית (שם).

תוס' הרא"ש

רב אמר קבעה לה וסת לדילוג. ודוקא שראייה ראשונה היתה בט"ו לחדש והשניה בט"ז בחדש והשלישי בי"ז בחדש דבכה"ג דוקא ס"ל לרב דראשונה ממנין הדילוג כיון דזמן ראיותיה למנין ימות החדש אבל אם ראייה ראשונה היה בר"ח ושניה בט"ו לראיה זו ושלישית בי"ו לאותה ראייה מודה רב דלא קבעה לה וסת דראייה ראשונה אינה מן המנין. וכן מוכח בפ' שור שנגח ד' וה' דמדמי נגח ט"ו בחדש זה וט"ז בחדש זה וי"ז בחדש זה לפלוגתא הכא אע"ג דהתם קאמר ראה שור ונגח [שור ולא נגח] שור נגח שור נעשה מועד לסירוגין. אע"ג דהתם ליכא לא חדש ולא שבת. וי"ל דהתם תלוי בוודאי בראיית השוורים. ור"ח פירש דפלוגתא דהכא איירי כגון שראתה בדילוג ג' חדשים שנים ושלישים כענין דילוג שראתה בג' חדשים ראשונים וקבעה לה וסת אליבא דרב מחדש תשיעי ואילך יום ט"ו לחדש עשירי ויום ט"ז לחדש י"א ויום י"ז לחדש י"ב וכן לעולם לכל ג' וג' חדשים. ולשמואל צריכה שתשלש בדילוג שתראה בחדש רביעי יום י"ח כי חדש הראשון אינו מן המנין א) והג' חדשים שאחרי כן יום ט"ו ויום י"ז ויום י"ח וכן עוד בשלשה שאחרי כן. ותימה לפירושו דלמה לא סגי בג' חדשים לבד כדפרישית: **זה וזה אסורין** דבחדא זימנא חייש לה. ותימה כי שינתה ליום י"ז למה לא תהא אסורה יום י"ח בחדש שאחריו דהא דילגה חדא זימנא והא לא חיישינן גבי דילוג בחדא זימנא: **תיובתא דרב.** נ"ל דהוה מצי לשנויי דהכא לא איירי בקביעות ימי החדש אלא מט"ו לט"ו אלא דבלאו הכי משני ליה שפיר למודה שאני: מהו דתימא כיון דלמודה היא ועקרתיה תרי זימני כו'. לישנא דכיון קשה לי דה"ל למימר אע"ג דלמודה היא. ונ"ל לפרש מהו דתימא כיון דלמודה היא לראות מט"ו לחדש לט"ו לחדש ועקרתיה בתרי